

Odpovědnost za škodu na vnesených věcech

Objektivní odpovědnost za škodu na věcech vnesených podle § 433 odst. 1 obč. zák. se odvíjí od existence závazkového vztahu mezi provozovatelem ubytovacích služeb a osobou, která je využívá a která zpravidla při svém přechodném ubytování v prostorách ubytovatele potřebuje umístit a zároveň i zabezpečit své osobní věci, jsou-li tzv. vneseny. Tato osoba, jež musí být jak z povahy věci, tak podle znění § 433 odst. 1 obč. zák., bezpodmínečně osobou fyzickou, nemusí být vždy nutně vlastníkem věci, která je předmětem občanskoprávní ochrany (např. proto, že ji držela na základě ujednání s vlastníkem, jemuž také v rámci jejich právního vztahu za poškození věci odpovídá), a proto zákon připouští, aby, ačkoliv se v důsledku poškození, zničení či ztráty věci majetkový stav této osoby nesnížil, byla - právě vzhledem ke vztahu závazkovému, jehož byla účastníkem - považována za poškozeného v právním vztahu založeném na objektivní odpovědnosti provozovatele uvedených služeb za škodu.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 25 Cdo 2976/2006, ze dne 27.2.2007)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně L. a. s., zastoupené advokátkou, proti žalované R. s.r.o., zastoupené advokátem, o 145.000,- Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Liberci pod sp. zn. 27 C 157/2003, o dovolání žalované proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 17. května 2006, č. j. 35 Co 57/2006-90, tak, že rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 17. května 2006, č. j. 35 Co 57/2006-90, a rozsudek Okresního soudu v Liberci ze dne 25. července 2005, č. j. 27 C 157/2003-71, se zrušují a věc se vrací Okresnímu soudu v Liberci k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Okresní soud v Liberci rozsudkem ze dne 25. 7. 2005, č. j. 27 C 157/2003-71, uložil žalované společnosti zaplatit žalobkyni 145.000,- Kč se 4 % úrokem z prodlení od 1. 10. 2002 do zaplacení a rozhodl o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi účastníky i vůči státu. Vyšel ze zjištění, že zaměstnankyně žalující společnosti (dále jen žalobkyně) byla v termínu od 3. 8. - 10. 8. 2002 ubytována v rekreačním středisku provozovaném žalovanou. Na rekreaci přijela služebním automobilem Škoda Felicia Combi, jehož vlastníkem je žalobkyně, a zaparkovala jej v oploceném areálu rekreačního zařízení za vjezdní (vstupní) branou. V noci z 9. na 10. 8. 2002 bylo toto vozidlo odcizeno. Nárok na náhradu škody za odcizení vozidla uplatnila žalobkyně u žalované telefonicky první pracovní den po krádeži. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že žalovaná odpovídá za škodu podle § 433 obč. zák., neboť odcizený automobil byl zaparkován na místě určeném žalovanou k „odkládání“ vozidel ubytovaných. Nepřisvědčil námitce žalované, že nárok na náhradu škody může uplatňovat pouze zaměstnankyně žalobkyně, neboť pokud služební vozidlo je poskytnuto zaměstnanci, který je umístí do prostor určených k uložení věcí, jedná se o umístění vozidla zaměstnavatelem prostřednictvím zaměstnance a je tak dána aktivní věcná legitimace žalobkyně k žalobě o náhradu škody.

K odvolání žalované Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozsudkem ze dne 17. 5. 2006, č. j. 35 Co 57/2006-90, rozsudek soudu prvního stupně potvrdil a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení. Vyšel ze skutkových zjištění soudu prvního stupně a ztotožnil se i s jeho právním názorem. Místo, odkud bylo vozidlo žalobkyně odcizeno, splňuje podle jeho názoru parametry uzavřeného prostoru, a vyhovuje tak definici prostor pro uložení vnesených věcí podle § 433 odst. 1 obč. zák., neboť bylo pro umístění vozidel ubytovatelem vyděleno a bylo odděleno od ostatního okolí plotem a bránou. Poškozenou v tomto případě je osoba, již škoda vznikla. Jen poškozený může být nositelem práva na náhradu škody, a proto je poškozený aktivně legitimován k podání žaloby z titulu odpovědnosti za škodu podle § 433 odst. 1 obč. zák. Takovým subjektem může být osoba odlišná od ubytovaného, je-li ubytovaný pouze oprávněným držitelem, nikoli však vlastníkem, vnesené věci. Žalobkyně tak byla aktivně věcně legitimována k žalobě na náhradu škody.

Proti tomuto rozsudku podala žalovaná dovolání, jehož přípustnost dovozuje z ust. § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. a které podává z důvodu podle ust. § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. Otázkou zásadního právního významu spatřuje v tom,

co představuje prostor pro uložení vnesených věcí podle § 433 odst. 1 obč. zák. a kdo je aktivně věcně legitimován k podání žaloby na náhradu škody podle tohoto ustanovení, neboť odvolací soud posuzoval věc rozdílně od judikatury soudu dovolacího. Namítá, že bylo v řízení prokázáno, že režim užívání parkovací plochy, z níž bylo vozidlo odcizeno, byl objektivně takový, že nebylo bráněno nijak tomu, aby do něj měly přístup neoprávněné osoby, tedy ostatní návštěvníci areálu, dodavatelé apod. Navíc nebyla dána aktivní věcná legitimace žalobkyně, neboť podle ust. § 433 odst. 1 obč. zák. je oprávněn se domáhat náhrady škody jen ubytovaný. Jiná osoba, než ubytovaný, může vůči ubytovateli postupovat jen podle § 420 obč. zák., neboť objektivní odpovědnost se odvíjí od existence závazkového vztahu mezi ubytovatelem a ubytovaným. Navrhla, aby dovolací soud rozhodnutí soudů obou stupňů zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno včas, účastníkem řízení, zastoupeným advokátem ve smyslu ust. § 241 odst. 1 o. s. ř., dospěl k závěru, že dovolání je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. pro otázku aktivní věcné legitimace k uplatnění nároku na náhradu škody podle § 433 odst. 1 obč. zák., kterou odvolací soud řešil v rozporu s hmotným právem a ustálenou judikaturou, i důvodné.

Podle ustanovení § 433 odst. 1 obč. zák. provozovatel poskytující ubytovací služby odpovídá za škodu na věcech, které byly ubytovanými fyzickými osobami nebo pro ně vneseny, ledaže by ke škodě došlo i jinak. Vnesené jsou věci, které byly přineseny do prostor, které byly vyhrazeny k ubytování nebo k uložení věcí, anebo které byly za tím účelem odevzdány provozovateli nebo některému z pracovníků provozovatele.

Občanský zákoník, který v ustanoveních § 433 - 437 upravuje odpovědnost za škodu způsobenou na vnesených nebo odložených věcech, rozlišuje tři okruhy vztahů, při nichž odpovědnost vzniká. Ustanovení § 433 odst. 1 obč. zák. se týká výslovně poskytovatelů ubytovacích služeb (zpravidla na základě smlouvy o ubytování podle § 754 a násl. obč. zák.), odstavec druhý tohoto ustanovení upravuje odpovědnost provozovatelů takových činností, při nichž se obvykle věci odkládají, a podle ustanovení § 435 obč. zák. za škodu na dopravních prostředcích odpovídají jednak provozovatelé garáží, jednak provozovatelé jiných podniků podobného druhu. Osobu oprávněnou domáhat se nároku na náhradu škody v těchto případech zákon blíže nevymezuje, avšak v ustanovení § 433 výslovně hovoří jen o fyzických osobách (buď ubytovaných anebo využívajících činnosti, s nimiž je spojeno odkládání věcí), jimž na vnesených či odložených věcech vznikla škoda. V posuzované věci soudy obou stupňů z citovaných tří okruhů odpovědnostních vztahů posoudily odpovědnost žalované jako poskytovatele ubytovacích služeb.

Objektivní odpovědnost za škodu na věcech vnesených podle § 433 odst. 1 obč. zák. je specifická tím, že se odvíjí od existence závazkového vztahu mezi provozovatelem ubytovacích služeb a osobou, která je využívá a která zpravidla při svém přechodném ubytování v prostorách ubytovatele potřebuje umístit a zároveň i zabezpečit své osobní věci, jsou-li tzv. vneseny. Tato osoba, jež musí být jak z povahy věci, tak podle znění § 433 odst. 1 obč. zák., bezpodmínečně osobou fyzickou, nemusí být vždy nutně vlastníkem věci, která je předmětem občanskoprávní ochrany (např. proto, že ji držela na základě ujednání s vlastníkem, jemuž také v rámci jejich právního vztahu za poškození věci odpovídá), a proto zákon připouští, aby ačkoliv se v důsledku poškození, zničení či ztráty věci majetkový stav této osoby nesnížil, byla - právě vzhledem ke vztahu závazkovému, jehož byla účastníkem - považována za poškozeného v právním vztahu založeném na objektivní odpovědnosti provozovatele uvedených služeb za škodu. Vlastník věci, který není účastníkem závazkového vztahu, od něž se odpovědnost podle § 433 odst. 1 obč. zák. odvíjí, provozovatel odpovídá za škodu podle obecné úpravy dané ustanovením § 420 obč. zák. Tyto závěry jsou souladné s již ustálenou judikaturou a Nejvyšší soud nemá žádného důvodu se od nich odchylovat (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 2003, sp. zn. 25 Cdo 1565/2001, publikovaný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. R 4/2004).

Dovodil-li odvolací soud, že žalobkyně jako právnická osoba a vlastník odcizené věci je osobou oprávněnou domáhat se nároku na náhradu škody podle § 433 odst. 1 obč. zák., ačkoli není osobou fyzickou a sama nebyla osobou ubytovanou, spočívá jeho rozsudek na nesprávném právním posouzení věci bez ohledu na to, zda prostor, z něhož bylo vozidlo odcizeno, splňuje parametry uzavřeného prostoru a vyhovuje tak definici, jež odpovídá znění § 431 odst. 1 obč. zák., neboť za nastalé procesní situace tato otázka pozbyla relevantního významu, a dovolací důvod podle ustanovení § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. je naplněn. Nejvyšší soud České republiky proto tento rozsudek zrušil (§ 243b odst. 2, věta za středníkem, o. s. ř.) a vzhledem k tomu, že důvody, pro které bylo rozhodnutí odvolacího soudu zrušeno, platí i na rozhodnutí soudu prvního stupně, zrušil i tento rozsudek a věc vrátil Okresnímu soudu v Liberci k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3, věta druhá, o. s. ř.).

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušeni řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)